

ПОЛ АНДЕРСЪН ЕДИНСТВЕНАТА ИГРА В ГРАДА

Част 4 от „Патрул във времето“

Превод от английски: Юлиан Стойнов, 1998

chitanka.info

1

Със сигурност Джон Сандовал бе име, което не му подходеше. Също както черните панталони и широката хавайска риза, с които се беше издокарал. Беше се изправил до прозореца на апартамента, с изглед към Манхатън от средата на двайсети век. Еверард бе привикнал към анахронизми, но всеки път, когато погледнеше орловия профил на Сандовал, който знае защо, си го представяше изрисуван в цветовете на войната, украсен с пера, яхнал жребец и кръвожадно размахващ томахава.

— Добре де — каза той. — Китайците са открили Америка. Интересен факт, само не разбирам защо е необходима моята намеса?

— Какво ли не бих дал, за да узная отговора — рече Сандовал.

Беше стъпил върху кожата от бяла мечка, подарена някога на Еверард лично от Барни Херюлфсон^[1], и зяпаше през прозореца. Шумът от уличното движение едва стигаше дотук. Скръстил ръце на гърба, Сандовал стискаше нервно юмруци.

— Наредено ми е да взема някой незаангажиран оперативен работник, да се върна с него на нужното място и да предприема необходимите мерки — произнесе той не след дълго. — И тъй като с теб сме стари познайници... — млъкна многозначително.

— Не беше ли по-добре да потърсиш индианец като теб? — предложи Еверард. — Представяш ли си как ще бия на очи в Америка от тринайсети век?

— Толкова по-добре. Ще изглеждаш тайнствен, загадъчен... Хайде де, задачата не е чак толкова трудна.

— Може и да си прав. То въобще има ли трудна задача?

Еверард извади кесията с тютюн и лулата и започна да я пълни с нервни движения. Един от първите, и сигурно най-важни уроци, преподавани в Академията на Патрула, се свеждаше до това, че за да се справиш с някоя задача, колкото и важна да е тя, не са необходими много хора. Груповите решения бяха типични за двайсетия век, докато някои по-ранни цивилизации, като например древногръцката в

разцвета на Атина, или японската от епохата на Камакура, предпочитаха индивидуалния подход. И не без основание. В някои случаи един-единствен, но добре екипиран с оръжие и снаряжение от бъдещето курсант от Академията, можеше да замени цяла танкова бригада.

Проблем, който касаше колкото естетиката, толкова прагматизма и необходимостта. Просто патрулните бяха твърде малко на брой, за да следят какво става във всички времена и епохи.

— Поправи ме, ако греша — продължи замислено Еверард, — но не става дума за някое рутинно премахване на следите от темпорално вмешателство, нали?

— Съвършено правилно — кимна Сандовал. — Веднага щом доложих за откритието си, отделът от периода Юан проведе щателно разследване. Едно е ясно — в тази работа не са замесени пътешественици във времето. Всичко е дело само и единствено на Кублай хан^[2]. Не е изключено за този подвиг да е бил вдъхновен от разказите на Марко Поло за морските плавания на арабите и венецианците, но така или иначе, налице е автентичен исторически факт, дори в книгата на Поло да не е отронена и думичка по този въпрос.

— Китайците също са били мореплаватели, и то нелоши — отбеляза Еверард. — Та не виждам нищо странно в находката. Какво всъщност искат от нас? — Той дръпна няколко пъти от лулата и като се увери, че Сандовал не възнамерява да отговори, продължи: — Добре де, а ти как научи за тази експедиция? Да не би слуховете да са стигнали чак до земите на навахите?

— Нали знаеш, че обичам да си вра нося навсякъде! И без това истинските индианци в Патрула се броят на пръсти, а никой не ще да го гримират и пращат сред диваците. Всъщност от известно време следя миграционните процеси на атабаските.

Подобно на Кейт Денисън, Сандовал беше специалист по етнография: възстановяваше историята на онези народи, които не са си водели писмени хроники. Благодарение на подобна къртовска работа Патрулът имаше представа за характера на някои исторически събития, чиято неприкосновеност трябваше да бъде запазена, тъй като промяната ѝ може да повлияе на общата хронология.

— Намирах се на източните склонове на Каскадите, недалече от Кратерното езеро — продължаваше Сандовал. — Тези земи по право принадлежат на лутуамските племена, но имах причини да предполагам, че изгубеното племе на атабаските е преминало именно оттук. Местните жители говореха за някакви тайнствени непознати, дошли от север. Отидох да ги видя и попаднах на цяла, добре оборудвана, експедиция от монголци. Продължих по следите им в северна посока и в устието на река Чизалис открих лагер, където няколко монголци помагаха на китайските моряци да охраняват корабите на експедицията. Плюх си на петите и хукнах да доложя на голямото началство.

Еверард седна на дивана и погледна своя колега.

— Та казваш, отделът е провел щателно разследване в Китай? Сигурни ли са, че не е имало екстратемпорална намеса? Сам знаеш, понякога стават пропуски и чак след години се разбира за тях.

— Помислих и за това, веднага щом получих задачата. Отправих се в Главното управление от периода Юан. Намира се в Хан-Бали, тоест в Ханбалик, по нашему — Пекин. Казаха ми, че са проследили цялата темпорална линия назад, чак до Чингиз хан, а в пространствено отношение — до територията на днешна Индонезия. Всичко било наред, съвсем като при викингите с техния Херюлфсон. Просто досега не се е знаело за китайската експедиция. В двореца, разбира се, било известно, че е потеглила и нищо повече, а Кублай хан се отказал от повторен опит. Пазели се и записки в имперските архиви, но били изгубени или унищожени по време на Минското въстание, когато прогонили монголците. Останалите летописци имали по-важни дела и не обърнали внимание на експедицията.

Еверард го слушаше внимателно. Обичаше работата си, но в този случай интуицията му подсказваше, че нещо не е наред.

— Очевидно експедицията е претърпяла неуспех — заговори той. — Къде и как — това трябва да разберем. Но защо ти е притрябвал оперативен агент?

Сандовал се обърна с гръб към прозореца. Еверард отново си помисли колко неестествено изглежда тук този индианец-навахо. Роден през 1930-та, воювал в Корея, завършил колеж на държавни разноски преди Патрулът да се свърже с него и да го вербува, и въпреки всичко не бе успял да намери мястото си в двайсети век.

„Че кой от нас го е намерил? Лесно ли е да се примириш с историята, след като предварително знаеш каква участ ще сполети твоя народ?“

— Защото не става въпрос само за обикновено проучване! — възкликна Сандовал. — След като доложих за случилото се ми бяха спуснати разпореждания направо от данелианския щаб. Никакви обяснения, никакви извинения, ясна и недвусмислена заповед: да се организира провала на експедицията. Лично да възстановя хода на историята!

[1] Легендарен викинг, смятан за първия европеец, достигнал бреговете на Северна Америка. ↑

[2] Кублай хан — внук на Чингиз хан, а по-късно император на Китай, основател на династията Юан. ↑

2

Година 1280-та от Новата ера.

Могъщата държава на Кублай хан се простира между няколко географски дължини и ширини, той мечтае за световна империя, а в двора посрещат с почести всеки чужденец, приносител на интересни новини. Младият венециански търговец Марко Поло е станал любимец на хана. Но не всички народи търпяха управлението на някогашния монголски скотовъд. Тук-там вече се бяха пръкнали тайни съюзи и общества. Япония, под ръководството на династията Хойо, вече бе отблъснала успешно едно монголско нашествие. А и самите монголци не можеха да се похвалят със сплотеност. Руските князе отказваха да плащат данъци на Златната орда, а в Багдад отдавна вече се разпореждаше Илхан Абека. Над Кайро простираше сянка Абисинският халифат, Делхи стенеше под гнета на Робовладелската династия, папа бе Николай III, Италия се разкъсваше между гвелфите и гибелините, Рудолф Хабсбургски бе провъзгласен за германски император, Филип Красивия бе крал на Франция, а Едуард управляваше Англия. Но това е и епохата на Данте Алигиери, Джоана Скотус, Роджър Бейкън и Томас Стихоплетеца.

Някъде по това време, в Северна Америка, Менс Еверард и Джон Сандовал изкачиха с коне един полегат хълм и се втреничиха в отвъдната му страна.

— За първи път ги видях миналата седмица — обясняваше навахото. — Стигнали са доста далеч оттогава. С такова темпо до няколко месеца ще са в Мексико.

— Според монголските представи, сигурно пълзят като охлюви.

Той вдигна бинокъла. Прерията бе в прегръдките на пролетта. Клонките на дърветата бяха отрупани е цветчета. Върховете на боровете се люшкаха от северния ветреца, довял със себе си примамливото ухание на влажна гора. Птичите ята в небето бяха толкова многобройни, че сякаш засенчваха слънцето. На запад планинските върхове на Каскадите изглеждаха студени и недостъпни.

Между обраслите ниски гористи хълмове кръстосваха безбройни стада от бизони.

Еверард съсредоточи вниманието си върху експедицията. Керванът — наброяващ около седемдесет меднокожи и късокраки войни — се виеше по брега на неголямата река. Най-отзад кретаха тежко натоварените добичета — самарите им бяха отрупани с кожени чували с продоволствие. Ако се съдеше по дрехите и несръчния начин, по който стърчаха на седлата, двамината най-отпред водачи бяха от местните туземци. Но повече го интересуваха монголците.

— Колко много бременни кобили — промърмори той, загледан през бинокъла. — Сигурно са ги пускали в прерията, докато са почивали. А сега ги забавят.

— Оставили са част от конете при кораба — съобщи Сандовал.

— Друго?

— Другото и сам го виждаш. Монголци в Америка. А, да, има и един документ — в архива на Кублай хан. В него само се удостоверява, че четири кораба, под командуването на нойона Тохтай и книжника Ли Тай Цзун, се отправили към земите от другата страна на Япония.

Еверард кимна разсеяно. Безсмислено беше да седят и да чакат. Трябваше да се действа. Сандовал се покашля.

— Рисквано е да им се показваме и двамата — предложи той. — Аз ще ида, а ти остани в резерва — в случай, че стане нещо непредвидено.

— Малко са ти ордените? — попита насмешливо Еверард. — Не, най-добре да идем и двамата. Засега не виждам основания за безпокойство. Не са толкова глупави, че да нападат непознати. Сам виждаш колко приятелски се отнасят към индианците. А ние двамата ще сме още по-голямо предизвикателство... Какво ще кажеш да пийнем по едно преди тръгване?

— Може. И като се завърнем.

Еверард откачи от колана манерката с шотландско уиски и я доближи до устните си. Индианецът последва примера му. Съгрети от напитките, двамата пришпориха конете надолу по хълма.

Остро изсвирване отекна в долината. Бяха ги забелязали. Не след дълго, забавили ход, те се изравниха с челната група на монголците. Всички държаха готови за стрелба лъкове.

„Надявам се, че изглеждаме достатъчно миролюбиво“ — помисли си Еверард. Беше облечен, както и Сандовал, в дрехи от двайсети век — кожени бричове, ловджийска куртка от мушама, шапка. Оръжието му се състоеше от дълъг нож и маузер — за сплашване, както и парализатор — за истинската работа. За разлика от него индианецът носеше през рамо внушителна на вид ловна карабина „Абъркромби & фич спешъл“.

Наближи ги и втората група конници — яздеха в съвършен синхрон, досущ като циркови артисти. Еверард се огледа напрегнато. Само преди час — благодарение възможностите на хипнопедията — бе получил изчерпателни познания за историята, езика и обичаите на монголците, китайците и местните индианци. Но никога досега не бе виждал тези хора отблизо.

Монголците не изглеждаха особено внушително — дребни на ръст, кривокраки, с плоски лица и редки бради. Всички бяха добре екипирани — кожени гамаша, високи обувки, кожени наметала, накачулени с лакирани дървени украшения, островърхи метални шлемове с пискюли и кожена подплата, закривени саби, кинжали, копия, лъкове и колчани със стрели. Мъжът в средата на новата група, държеше в ръката си камшик от опашка на як с позлатена дръжка — сигурен знак, че той е предводителят. Лицето му остана безизразно, докато наблюдаваше приближаващите непознати.

Наметалото на водача бе обшито със сребърни плочки. На ръст превъзхождаше останалите войни, имаше червеникава брада и почти прав, римски нос. Яздецят до него индианец остана като треснат от гръм при появата на патрулните, но Тохтай не забави ход, впил хищен поглед в Еверард и Сандовал.

— Приветствам ви — произнесе той, когато го доближиха. — Кой дух ви води насам? — Говореше лутамски диалект, превърнал се по-късно в съставна част на кламатския, но говорът му беше ужасен.

Еверард отвърна на великолепен, безпогрешен монголски:

— И аз те приветствам, Тохтай, сине на Бату. По волята на Тенгри, идваме с мир.

Началото беше ефектно. Еверард забеляза, че втрещеният монголски водач неволно посяга към свещения амулет, който висеше на шията му, а някои от заобиколилите ги войни махат с ръка, като да

прогонят злите сили. Единствено мъжът, яздец отляво на Тохтай, дойде бързо на себе си.

— Аха! Значи хората от западните земи също са стигнали тези краища. Не знаехме това.

Еверард го погледна внимателно. Мъжът бе далеч по-висок от средния за монголците ръст и кожата му бе почти бяла, имаше нежни черти и деликатни ръце. Макар облечен като другите, не носеше оръжие. Изглеждаше по-възрастен от нойона, някъде към петдесетте. Еверард му се поклони от седлото и премина на севернокитайски:

— Позволи ми, почтени Ли Тай Дзун, да поправя твоята малка грешка. Ние дойдохме от южните страни.

— До нас стигнаха слухове — рече книжникът, като с мъка овладяваше вълнението си, — за богатите южни царства. Дори тук, на север, са ги чували. Търсехме път към тях, за да поднесем на вашия хан приветствие от Кублай, сина на Тули, сина на Чингиз, в чиито крака лежи земята.

— Чували сме за Кублай хан — отвърна невъзмутимо Еверард. — Също и за халифа, папата, императора и всички останали по-дребни царе и монарси. — Трябваше да внимава да не оскърби монголския предводител, но същевременно неусетно да го постави на мястото му. — Затова пък за нас не се знае много, тъй като господарят ни не дири слава из външния свят, нито окуражава света да ни търси. Но позволете ми да ви представя скромната си персона. Казвам се Еверард, но не съм нито руснак, нито от западния свят — противно на вида ми. Аз съм един от пазачите на границата.

Нека си блъскат главите какво значи това...

— Компанията ти също е скромна, гледам — вметна надменно Тохтай.

— Повече не е и нужно — отвърна лукаво Еверард.

— И си далеч от дома — отбеляза Ли.

— Не по-далеч, отколкото сте вие, почитаеми пътешественици, когато пресичате Киргизия.

Тохтай положи ръка върху дръжката на сабята. Очите му бяха хладни и предпазливи.

— Последвайте ни — произнесе той. — Ще ви посрещнем като царски пратеници. Ще вдигнем бивак, пък тогаз да чуем посланието на вашия цар.

3

Залязващото слънце бе позлатило върховете на западните планини. Сенките в долината се сгъстиха, гората се обгърна в мрак, а в лагера сякаш стана още по-светло. В настъпилата тишина отделните звуци станаха още по-отчетливи — чуваше се шум на река, тропот на брадви, конско пръхтене и свистенето на вятъра в тревата.

Монголците очевидно бяха изненадани от появата на странните гости, но лицата им останаха безизразни и непроницаеми. И въпреки изненадата те бързо вдигнаха лагера, разположиха стражи, наловиха дивеч и приготвиха богата трапеза. Съдейки по психологическия профил от уроците, монголците са гостоприемен, весел и разговорлив народ. Но членовете на експедицията бяха далеч по-мълчаливи от обичайното.

Еверард се бе настанил със скръстени нозе на пода в шатрата. Сандовал, Тохтай и Ли завършваха неголемия кръг. Подът бе застлан с килими, в средата имаше огнище с голям меден чайник отгоре, вероятно използван при подобни церемониални срещи. Тохтай собственоръчно им наля от димящия кумис, като първо предложи на Еверард и американецът, въпреки желанието си, отпи юнашка глътка и млясна доволно — както повеляваше етикетът. Беше пил и далеч по-неприятни неща от възкиселото кобилешко мляко, но се зарадва, когато ритуалът приключи и поднесоха чая.

Първ заговори монголският предводител. Гласът му леко трепереше, явно с мъка сдържаше яда си, заедно чуждоземните посланици ги бяха пресрещнали гордо, вместо да допълзят в краката на поданиците на великия Кублай хан. Но словата му бяха любезни, макар да не говореше така гладко, както ученият китаец.

— А сега, нека гостите обявят волята на техния цар. Но първо, как го наричате?

— Името му не бива да се произнася — заяви Еверард. — А за царството му едва ли сте чували. За силата му пък, нойоне, съди по това, че е пратил само двама ни да ви срещнат с по един кон.

Тохтай изсумтя недоволно.

— Хубави са конете, които яздите, но не зная колко ще ги бива в нашите степи. Дълго ли яздихте насам?

— Не повече от един ден, нойоне. — Еверард бръкна в джоба на куртката и извади няколко пакета с подаръци. — Нашият повелител изпраща тези дарове на великия хан в знак на уважение.

Докато монголецът махаше опаковката, Сандовал прошепна едва чуто на английски.

— Менс, май се изложихме.

— Защо?

— Твоят целофан и подаръчето вътре могат да впечатлят само някой неук варварин като Тохтай. Я погледни Ли. Сънародниците му са познавали калиграфията още по времето, когато моите и твоите предшественици са се бръснели с мидени черупки. В неговите очи блясъкът ни угасна.

Еверард сви безпомощно рамене.

— И сигурно е прав, нали?

Разговорът им на непознатия език не остана незабелязан. Тохтай им мятеше кръвнишки погледи, но накрая съсредоточи вниманието си върху даровете. Джобното фенерче първо го уплаши, дори предизвика няколко хрипливи заклинания, но бързо си спомни, че на монголците не е присъщо да се боят от друго, освен от гръм и взе да се забавлява с него като малко дете.

Китайският учен получи за подарък книгата „Човешката раса“, чийто непознат език и причудливи илюстрации би трябвало да го изумят, но той я прие съвършено спокойно и само благодари любезно — очевидно не беше впечатлен.

За да не останат по-назад, монголците също трябваше да им поднесат дарове — инкрустирана китайска сабя с великолепна изработка и вързоп изкусно обработени видрови кожи. Мина доста време преди разговорът да премине към по-важни въпроси.

— След като знаете толкова много — започна Тохтай, — трябва да сте чули, че преди няколко години направихме неуспешен опит да завладеем Япония.

— Такава беше волята на небесата — добави невъзмутимо книжникът Ли.

— Конски фъшкии! — кресна Тохтай. — Искаш да кажеш — глупостта на хората. Бяхме недостатъчно, неподготвени, дори невежи в морските дела и не случихме на време. Но нищо — някой ден ще се върнем!

Еверард знаеше, че ще го сторят. Знаеше също, че поредната буря ще унищожи целия им флот и мнозина храбри войни ще намерят смъртта си в морето. А Тохтай продължаваше:

— Кублай хан реши, че трябва да научим повече за островите. Дори трябва да се опитаме да построим пристанище някъде на север от Хокайдо. Освен това, сме чували и за вашата страна. Случвало се е вятърът да отнесе надалеч рибарски ладии, а търговци от Сибир неведнъж са споменавали за земя, която се мерзелеела на хоризонта отвъд тесния северен пролив. И тогава Кублай хан нареди да построят четири големи кораба с китайски екипажи, а на мен заповяда да подбера сто от най-добрите монголски войни и да потегля на експедиция.

Еверард кимна, това вече го знаеше. Китайците от стотици години плаваха из моретата със своите джонки, побиращи понякога и над хиляда пътници. Вярно, още не бяха такива опитни мореплаватели, каквито щяха да станат по-късно, под влияние на португалците, и никога досега не бяха преплавали просторната океанска шир. Но в морето се оправяха доста добре.

— Изследвахме две островни вериги, разположени една след друга — продължи Тохтай. — Бяха почти лишени от растителност, но поне попълнихме запасите си от прясна вода и оставихме конете да се напасат. Срецнахме и диваци, с които не беше никак лесно да се разберем. Сетне продължихме на север и тук узнахме, че сме заобиколени от два континента, чиито брегове постепенно толкова се сближават, че проливът между тях може да бъде пресечен с малка лодка или дори вървейки — когато е замръзнал. Накрая свърнахме и приближихме новата земя. Какво видяхме: просторна страна, много гори, диви животни и морски котки. И валеше — все валеше. Времето ни подгони на юг — покрай брега.

Еверард си представи как изглежда това на картата. Първо са следвали Курилските острови, от тях са се прехвърлили на Алеутските. Така брегът никога не е бил далеч. Макар и бурно, морето по тези места е дълбоко и няма плитчини, пък и течението им е помагало. Още

преди да разберат къде са и открили Аляска. Заради негостоприемния климат са продължили на юг, следвайки брега на американския континент, докато излезли в устието на река Чезалис. Може би индианците са ги предупредили за опасните течения по-нататък и са им помогнали да разтоварят корабите и да построят салове, с които да пресекат реката.

— Когато наближи зимата вдигнахме голям лагер. Племената тук са дружелюбни — предложиха ни помощ, дори жени, а и дивечът изобилства. На свой ред нашите моряци ги научиха на някои неща за риболова и корабостроенето. Там презимувахме, научихме езика и дори направихме няколко проучвания във вътрешността на страната. Навсякъде слушахме приказки за безкрайната равнина, с просторни гори и неизброимо количество космат добитък. Напролет, когато отново потеглихме, имахме възможността да се убедим във верността им. Никога досега не бяхме виждали толкова богати земи. — Очите му блеснаха алчно. — И толкова много народи, които още не познават желязото.

— Нойоне — измърмори предупредително Ли и кимна едва забележимо към патрулните. Тохтай осъзна, че се е изпуснал и прехапа език.

Ли се обърна към Еверард.

— Чухме разкази и за неизброимите златни съкровища на юг. Наш дълг беше да проверим дали са верни, а и да се запознаем с тази чудна страна. Но не се надявахме на честта да ни посрещнат толкова знатни пратеници.

— За нас също е чест — не падаше по-долу Еверард. След това лицето му помръкна: — Моят господар, владетелят на Златната империя, чието име не бива да назовавам, ни изпрати да ви уверим в неговото приятелство и ще е твърде опечален, ако ви сполети нещастие. Ето защо ни изпроводи да ви предупредим.

— Какво? — подскочи Тохтай. Ръката му по навик потърси дръжката на сабята, която бе откачил. — Какво означава това?

— Означава, нойоне, че макар и чудно красива, тази страна е прокълната. Кажете му, братко.

Сандовал, който умееше да говори убедително, пое нещата оттук. Беше се постарал да изучи всички суеверия и свръхестествени сили, които будеха страх в душата на полуграмотните монголци, но

същевременно не биваше да разпалва скептицизма на цивилизования китаец. Той обясни, че тази страна била поделена между две могъщи, съперничаещи си царства. Тяхното било далеч на юг, другото покривало северните и източните райони. И двете страни владеели сили, произтичащи от тайнствени и страшни магии — науката, която се наричала инженерство. Северната империя, Зла орис, смятала тази територия за своя и не гледала благосклонно на всяка чуждоземна експедиция. Южната земя, Добра съдба, не можела да им предложи закрилата си толкова надалеч и затова пратила свои емисари, които да посрещнат, предупредят и проводят монголците.

— Но защо туземците не са ни казвали нищо за тези царства? — учуди се Ли.

— А знаят ли диваците в бирманските джунгли за великата империя на Кублай хан? — отвърна с въпрос Сандовал.

— Аз съм чуждоземец и невежа — рече Ли. — Моля простете ми, ако не съм ви разбрал правилно. Но за какви вълшебства и могъщи сили говорите?

„Кое е само един любезен начин да ни нарекат лъжци“ — помисли си Еверард и гласно добави:

— Бих ви предложил една малка демонстрация, ако нойонът бъде така любезен. Ще ми е нужно някое дребно и безполезно животинче.

Тохтай помисли и кимна. Лицето му беше безстрастно, като издялано от камък, само по слепоочието му се спускаше тънка струйка пот. Той плесна с ръце, кресна отривиста заповед и пазачът пред вратата надникна. Последваха още няколко команди, след което настъпи напрегната тишина.

Измина почти половин час преди пазачът да се появи отново със съобщението, че неколцина конници са довели вързан с ласо елен. Тохтай ги поведе навън, като си проправяше път през струпалата се пред шатрата развълнувана тълпа. Отзад го следваше Еверард, започнал вече да съжалява за идеята си. Той извади маузера от кобура и разгъна металния приклад.

— Сърбят ли те ръцете? — обърна се към Сандовал.

— Мили Боже, не!

Младият елен бе завързан недалеч от брега на реката. Яките му бутове видимо трепереха. Лъчите на слънцето тъкмо бяха докоснали

планинските върхове на запад, обагрййки ги в бронзово сияние. Красивото животно завъртя окичената си с рога глава и впери тъжен поглед в Еверард. Менс преглътна мъчително, махна на наобиколилите го любопитни зяпачи да отстъпят назад, вдигна маузера и се прицели. Още първият изстрел повали елена, но той продължи да натиска спусъка, докато рухналият труп се превърна в димяща купчина кърваво месо.

Когато свали оръжието из въздуха витаеше някакво невидимо напрежение. Американецът огледа замръзналите лица на присъстващите, долавяше миризмата на пот и страх, примесена с дима на изгорял барут. Почувства се като божество, за каквото навярно го смятаха.

— Това е едно от най-немоцните ни оръжия — обяви Еверард. — Ала дори то запокитва душата на убития там, където тя не ще намери пътя към небесата.

Той се завъртя и пое с решителна крачка. Сандовал го последва. Багажът им стоеше непокътнат до конете. Оседлаха ги, метнаха се отгоре и препуснаха необезпокоявани към гората.

4

Поредният порив на вятъра раздуха огъня. Ала въпреки пламъците, лицата на присъстващите оставаха скрити в сянка — само очите им проблясваха в тъмното. Постепенно огънят намаля и мракът отново ги обгърна в синкавочерната си пелена.

Еверард вдигна лулата към устните си, дълбоко всмукна, но и това не прогони безпокойството му. Когато заговори, шумоленето на листата не приглуши гласа му, но сигурно скриваше нарастващата му неувереност.

Наблизо бяха струпани спалните им чували, зад тях кротко пасяха конете. Хронокатерът, снабден с антигравитационни плъзгачи, бе скрит в близката гора. Наоколо цареше същата пустош, каквато е била и преди хиляда години — само звездите над тях блещукаха примамливо. В далечината се чу вълчи вой.

— Ако питаш мен — заговори Еверард, — всяко ченге от време на време се чувства като истински копелдак. Досега бяхме само пасивни наблюдатели. Но сега трябва да се намесим, да вземем активната страна. Никак не е лесно да се решиш на подобно нещо.

— Така си е.

Сандовал беше самата невъзмутимост. Не беше помръднал и на сантиметър, след като се навечеряха.

— Е, поне оправдание имаме. Нали винаги можем да кажем, че сме се опитвали да възстановим първоначалното положение на нещата. — Еверард изпусна белезникаво облаче дим. — Само не ме питай кое е това „първоначално“ положение. Ще объркаш всичко.

— Мм... хъм.

— Ако не бяха данелианците, никога нямаше да се захвана с тази работа. Но защо толкова настояват да си изцапаме ръцете, след като вече знаем, че експедицията никога няма да се завърне? Може би са се натъкнали на враждебни племена, които са ги изклали до крак, или кой знае още какво? Цялата ни проклета история гъмжи от убийства и насилие.

— Не е нужно да ги убиваме, сам знаеш. Достатъчно е да ги накараме да се върнат. Мисля, че твоята демонстрация ще свърши работа.

— Аха... да се върнат. И после какво? Най-вероятно океанът ще ги погуби. Обратният път не е по-лесен — мъгли, бури, подводни камъни, неблагоприятни течения. Срещу това — само примитивните им кораби и жалките познания по навигация. Но пак ние трябва да ги изпратим на среща със смъртта! Ако не се намесим ще потеглят обратно по-късно, а тогава обстоятелствата ще са съвсем различни... Защо, по дяволите, трябва да тежат на нашата съвест?

— Може да се приберат и безпрепятствено — промърмори Сандовал.

— Какво? — подскочи Еверард.

— Хрумна ми, докато слушах разказа на Тохтай. Не си ли спомняш — той спомена, че ако Беринговия проток е замръзнал, може да се пресече пешком. Алеутите го правят непрекъснато. Менс, боя се, че задачата ни не е чак толкова проста.

— Но те няма да се върнат. Това поне го знаем!

— Я си представи, че успеят. Хайде да си поиграем на предположения — Сандовал се понамести и в гласа му се долови вълнение. — Представи си, че Тохтай продължи да прониква на югоизток. Не виждам какво може да го спре. Хората му са свикнали да преживяват от степта, ще се оправят в пустинята и дори в Колорадо. Навътре ще срещне и по-цивилизовани племена — като пуеблосите, например. Това ще го окуражи и преди началото на август ще е в Мексико. Тамошната цивилизация сега е в разцвета си, спомни си, че до пристигането на Кортес има доста време. Освен това ацтеките и толтеките още се карат кой да е господар — какво по-примамливо от това за намесата на трети съперник? Наоколо се мотаят и други, помаловажни племена, готови да помогнат на всеки новодошъл при разпределянето на печалбите. Вярно, ако си чел Диас, той твърди, че не испанските пушки са разрешили изхода от войната... А монголците с нищо не превъзхождат испанците... Тохтай сигурно го бива в интригите. Ще бъде хитър, лукав и предприемчив, ще изкара зимата на топло и ще се оглежда в картинката. Идната година ще потегли на север и ще се върне у дома да докладва на Кублай, че е открил най-богатата и примамлива земя, тръпнеща в очакване да бъде завладяна!

— Ами другите индианци? С тях какво беше положението?

— Новата империя на майте е в зенита си. Костелив орех, но затова пък кътащ безброй богатства. Мисля, че установят ли се веднъж монголците в Мексико, нищо не може да ги спре. По това време Перу несъмнено притежава най-развитата цивилизация, но там липсва ред, а кечуа, или така наречените инки, все още са само едни от многото. Ами Великата равнина? За тях това ще е неудържимо предизвикателство!

— Не мога да си представя, как ще тръгнат насам с цели орди. Твърде дълъг е пътят през Сибир и Аляска.

— Срещали са и по-страшни препятствия. И не съм казал, че ще хукнат веднага. Може да им отнеме няколко века — на малки порции, както са го правели европейците. Първо ще се установят в Северна Америка, оттам ще тръгнат на запад, изток и на юг — Юкатан, Мексико, всичко ще легне под монголския нож. Ще разчитат на новото поколение и на заселници от другия континент. Спомни си, след помалко от сто години династията Юан ще рухне. Това ще притисне монголците, ще ги отхвърли на север, а оттам пътят до Америка е покъс. Нищо чудно да цъфнат и китайците, те също обичат блясъка на златото.

— Извинявай, че го казвам, но сигурно точно ти не би желал това нашествие да бъде успешно.

— Това или другото — сви рамене Сандовал. — Не ме е грижа за ацтеките, ако познаваш историята им, ще разбереш, че Кортес всъщност е направил услуга на Мексико. Те също не са си поплювали с другите племена. Монголците като че ли са за предпочитане. Не зная — всички сме жертва на предразсъдъците за превъзходството на западната цивилизация. Просто забравяме кланетата и убийствата, с които са си проправяли път европейците от онази епоха. Струва ми се, че монголците по нещо напомнят Древния Рим. Същата практика — да унищожават населението на непокорните страни, но да запазват правата на онези, които са им се подчинили. Сходна военна организация и стремеж за компетентно управление. Същата липса на въображение, заменена от умение да се възползват от постиженията на другите. И още нещо — в тази епоха Монголската империя държи в подчинение далеч повече и по-многобройни народи на много по-обширна територия, отколкото е имала Римската империя в най-

светлите си дни. Що се отнася до индианците — спомни си, че монголците също са били чергари. Вмешателството им няма да е така разрушително като на белия пришълец — по природа земеделец и скотовъд — което е в противоречие с ловната натура на индианското население. Да не забравяме и религиозните предубеждения, каквито монголците не притежават. Е, ще се посдърпат малко, но няма навахите, чероките, семинолите, чивепеките, дакотите не биха желали да бъдат обединени и силни? Защо не — ще имат повече коне и добитък, а и ще познаят тайните на желязото и сукното. Светогледът на средния индианец е далеч по-близо до този на монголеца, отколкото на белия фермер или златотърсач. Ами китайците, с тяхната богата култура и древна цивилизация... Представи си само, Менс! Когато Колумб най-сетне се дотътри, на трона тук вече ще седи поредният велик хан! А империята му ще е необятна като никоя в цялата история!

Сандовал млъкна. Еверард се беше заслушал в ромона на потока и свистенето на вятъра. Известно време се визира в нощта, преди да заговори с пресипнал глас:

— Може и така да стане. Ще трябва да останем в този век, докато преодолеем критичната точка. А след това нашият собствен свят ще престане да съществува. Никога няма да го е имало.

— И без това не беше нещо особено — отвърна като насън Сандовал.

— Но... помисли за родителите си. Те никога няма да се родят.

— Живяха в беден резерват. Веднъж баща ми плака неудържимо, задето не можа да ни купи обувки за зимата. А мама умря от туберкулоза.

Еверард седеше неподвижно, като хипнотизиран. Сандовал почака малко, сетне го удари по рамото, скочи и се разсмя.

— Ама ти май се върза, а? Хайде стига, само те премятах. Кой ще е първа смяна? Имаш ли нещо против да съм аз?

Еверард се съгласи, но дълго не можа да заспи.

5

Катерът се премести с два дни напред и сега се рееше твърде високо, за да бъде забелязан с невъоръжено око. Въздухът на тази височина бе прозрачен и студен. Еверард потрепери, докато нагласяваше електронния телескоп. Дори при максимално увеличение керванът беше само верига от черни точки, зареяни сред земния безкрай. Но в цялото Западно полукълбо едва ли имаше други човешки същества, владеещи уменията на конската езда.

Той се завъртя на седалката.

— Сега какво ще правим?

— Ако малката демонстрация не е свършила работа...

— Сам виждаш, че не е! Инак защо ще потеглят на юг — при това с удвоено темпо! Защо де?

— Менс, за да ти отговоря, трябва да ги познавам по-добре. Нищо чудно да сме отпратили предизвикателство към храбростта им. В една военна цивилизация смелостта и упоритостта са основни човешки достойнства... какъв избор биха имали? Ако отстъпваха пред най-малката заплаха, едва ли сега щяха да са тук.

— Но монголците не са идиоти! Никого не са завладели с биволска сила, винаги на първо място са поставяли принципите на военното преимущество. Тохтай трябваше да отстъпи, да докладва на императора и да организира по-голяма и мощна експедиция.

— Хората при корабите ще го сторят — напомни му Сандовал. — Сега вече виждам колко подценихме този човек. Сигурно се е разпоредил моряците да потеглят обратно, ако експедицията не се върне, да речем, до една година. А ако се натъкне на нещо интересно — като например нас — праща индианец с писмо обратно до базовия лагер.

Еверард кимна. Помисли си, че си бе позволил да се захване с тази, на пръв поглед лесна задача, без почти никаква подготовка и време за планиране на действията. Оттук и първият провал. Дали

нямаше пръст и подсъзнателното нежелание на Джон Сандовал за крайни средства? Той помисли и рече:

— Може да са подушили нещо фалшиво в нас. Монголците винаги са били добри в психологическата война.

— Възможно. Но какъв ще е следващият ни ход?

„Да се спуснем стремително, да ги ударим с енергийното оръжие от четирийсет и първи век, монтирано в корпуса на катера и да се свърши... Но, Мили Боже, ако го направя, ще гния до края на дните си на някоя далечна планета. Пък и трябва да има някакви човешки граници.“

— Ще им устроим някоя по-впечатляваща демонстрация.

— И ако тя също се провали?

— Стига! Чакай първо да опитаме!

— Само попитам... — вятърът отнесе края на изречението. — Защо просто не спрем експедицията? Да се върнем с няколко години и да внушим на Кублай хан, че е безсмислено да праща кораби на изток. Тогава всичко това просто няма да се случи.

— Сам знаеш, че ни е забранено да нанасяме корекции в историята.

— Ами това тук какво е според теб?

— Нещо, което вършим по заповед на Върховното управление. Може би с последствия в друго време и на друго място. Откъде да зная? Аз съм само едно стъпало в еволюционната стълбица. Онези горе виждат милиони години напред и назад, как мога да разгадая замислите им?

— Тате винаги знае най-добре — промърмори недоволно Сандовал.

Еверард стисна зъби.

— Фактът е неоспорим. Неприкосновеността на монголския двор е хиляди пъти по-важна от всичко, което става тук, в Америка. Ти ме забърка в тази история, но сега ще ме слушаш. Наредено ни е да принудим тези хора да се откажат от експедицията. Какво ще става по-нататък не е наша работа. Важното е да не се доберат до дома. Вината ни е точно толкова, колкото ако поканим някого на вечеря и по пътя го бутне кола.

— Прав си. Стига сме хленчили — да се хващаме за работа.

Еверард спусна носа на катера.

— Виждаш ли онзи хълм? — посочи той. — Обзалагам се, че довечера Тохтай ще вдигне бивак в подножието на южната му страна — близо до рекичката. Там ще му устроим представлението.

— Какво — фойерверки ли ще изстреляш? Монголците познават барута. Имали са дори ракети.

— Съвсем малки. Зная. Като потегляхме, пъхнах в багажа някои неща, които не мислех, че ще ни потрябват.

Върхът на хълма бе скрит от малка борова горичка. Еверард приземи катера сред дърветата и се зае да разтоварва металните сандъци от обемистия багажник. Сандовал му помагаше, без да задава излишни въпроси. Специално тренираните коне излязоха безропотно от транспортното помещение и се заеха да пасат кротичко тревата надолу по хълма.

Индианецът пръв наруши мълчанието.

— Това май не е по моята част. Какви са тези машинки?

Еверард потупа доволно обшивката на прибора, който беше сглобил.

— Преносимо устройство за контрол на атмосферните условия от Мразовитите векове. Малко, но много ефикасно. Силата му е главно в светкавиците и придружаващите ги гръмотевици.

— Мммм... слабото място на непобедимите монголци. — Сандовал изведнъж се ухили. — Печелиш. Сега вече можем да дишаме по-спокойно.

— Ти приготви вечерята, а аз ще довърша работата по апаратите, става ли? Не пали огън... не искам изненади. А, освен това съм взел и един проектор на миражи. Ако си сложиш наметало с качулка в подходящия момент, за да не те познаят, мога да те направя висок поне една миля и също толкова страшен.

— Нямах ли високоговорители? Мога да рева с цяло гърло, като истински индиански шаман.

— Става!

Денят отмираще постепенно. Сенките в горичката взеха да се сгъстяват, въздухът захладня и почна да ги щипе по лицата. Еверард едва намери време да преглътне един сух сандвич, преди да заеме позиция в края на гората с бинокъл в ръка. Монголските съгледвачи вече оглеждаха мястото на предстоящия бивак — точно там, където беше предположил. Едни бяха отишли на лов, а други разгъваха

шатрите. Основната група се приближи едва по здрач, но лагерът вече беше готов. Тохтай наистина не жалеше сили да стигне колкото се може по на юг. С пристигането им незабавно бяха изпратени конни часовои, въоръжени с леки лъкове. Менс едва сдържаше завладялата го сценична треска. Предстоеше му да изплаши до смърт воители, от които тръпнеше половин планета.

Първите звезди изгряха над планинските върхове. Време беше да се залавят за работа.

— Спъна ли конете, Джон? Да не се изплашат. Бас държа, че жребците на монголците първи ще духнат! Хайде, да започваме! — Еверард премести главния превключвател.

Отпърво ниско над земята се появи бледосинкаво сияние. Веднага след него започна бърза серия от светкавици, чиито огнени езици удряха върховете на дърветата или се заравяха в склона на хълма. Еверард изкара и няколко кълбовидни мълнии — грамадни огнени топки, които се въртяха бясно и пулсираха, разпръсквайки наоколо си искри, а след това експлодираха в небето над лагера, озарявайки всичко наоколо с ослепителна светлина.

Оглушен и позаслепен от трясъка, той все пак съумя да вдигне завеса от флуоресцираща йонизация. Тя се опъна в небето подобно на северно сияние — кървавочервена, разкъсана от белезникави жилки, докато гръмотевиците не спираха да ечат в простора. В този момент Сандовал се спусна по хълма. Гол до кръста, тялото му изрисувано със зловещи криволици и с начернено лице, той имаше наистина ужасяващ вид.

Еверард неволно потрепери, а пръстите му сякаш бяха замръзнали върху пулта. Завладя го първобитен страх, пробуден в самите дълбини на съществуването му от танца на индианеца.

„Дявол да го вземе! Ако и това не свърши работа...!“

Най-сетне дойде на себе си. Когато погледна часовника, установи, че от началото на представлението е изминал половин час... реши да им отпуснат още петнайсетина минути преди да утихне всичко. Монголците сигурно ще останат в лагера до изгрев-слънце — достатъчно са дисциплинирани, за да се разбягат в мрака. Най-добре ще е да се притаят през тези няколко часа, а сетне да нанесат последния удар върху изопнатите нерви на хората — да речем гръм върху дървото в средата на лагера... Еверард махна на Сандовал да

привършва. Индианецът приседна като дишаше тежко и с мъка си поемаше въздух.

Когато шумотевицата утихна, Еверард го похвали:

— Страхотно изпълнение, приятелче!

Гласът му прозвуча странно чуждо.

— Сигурно цяла вечност не съм вършил подобно нещо — въздъхна Сандовал.

Той щракна със запалката и в настъпилата тишина резкият звук ги накара да подскочат. За миг нощта се озари от трепкащото пламъче.

— В нашия резерват никой не би се вързал на такова кълчене — продължи той, след като си отдъхна. — Вярно, че старците все ни тормозеха да учим ритуалните танци, да съхраняваме древните обичаи и да не забравяме кои сме. А нас ни интересуваше само дали ще припечелим нещо, докато се друσαμε пред туристите.

Той отново потъна в мълчание. Еверард изгаси проектора. Огънчето от цигарата на индианеца проблясваше в тъмнината съвсем като малката звезда Алгол.

— Пред туристите... — повтори натъртено Сандовал. — А днес не танцувах само ей така, а със строго определена цел. Никога досега не бях влагал в танца подобно значение.

Еверард мълчеше.

Внезапно един от конете, все още възбуден от пукотевицата преди малко, започна да пръхти разтревожено.

Еверард се огледа. Наоколо цареше непрогледен мрак.

— Чу ли нещо, Джон?

В очите го блъсна заслепяващият лъч на джобно фенерче.

Той замръзна, изгубил за миг ориентация, сетне изруга и скочи, измъквайки от джоба парализатора. Между дърветата се мярна някаква сянка и в следващия миг нещо го удари силно в гърдите. Еверард се олюля назад, но парализаторът вече бе в ръката му и той стреля напосоки.

Лъчът от фенерчето зашари наоколо. За един кратък миг, в отблясъците му, Еверард зърна Сандовал. Останал без оръжие, индианецът тъкмо избягваше удара на закривена монголска сабя. Нападателят отново замахна и тогава Сандовал приложи една от хватките, на които ги бяха обучавали на уроците по джудо. Той падна на коляно и подложи рамо под масивното шкембе на налитация

монголски войн. След това се изправи рязко, праметна го през себе си, завъртя се и стовари саблен удар върху шията му. Накрая дръпна сабята от отмалелите му пръсти, обърна се и парира следващата атака.

Нечий ясен, началнически глас се извисяваше над хрипливите викове на монголците. Еверард отстъпи назад. Един от нападателите лежеше парализиран на тревата, но още неколцина отрязваха пътя им към катера. Той насочи оръжието към тях, и в този момент върху раменете му се спусна примка, която го стегна с едно бързо и умело дръпване. Еверард падна и в същия миг върху него се стовариха четирима. Успя само да види, че близо половин дузина разярени монголци налагат Сандовал по главата с дръжките на копията, а след това вече не му беше до наблюдения. Още два пъти успя да се изправи, ала междувременно му бяха отнели не само парализатора, но и маузера. Както се оказа, потните дребосъци също владееха добре различни хватки от древномонголското ръкопашно изкуство явара. Повалиха го на земята и взеха да го влачат, като пътьом го удряха и ритяха. Не загуби съзнание, но от един момент нататък всичко му стана безразлично.

6

Тохтай нареди да вдигнат лагера още преди изгрев-слънце. Първите му лъчи завариха конния отряд да пресича рядката горичка в отсрещния край на долината. Местността ставаше все по-равнинна, планинската верига отдясно постепенно се смаляваше и вече се виждаха само няколко заснежени върхове, но и те почти се сливаха с небето.

Дребните монголски кончета припкаха неуморно — чуваше се приглушен тропот на копита и поскърцване на кожени седла. От близо колоната се сливаше в една обща картина — пред очите на Еверард се мяркаха островърхи шапки, равномерно полюшващи се копия, пърхащи на вятъра пера и пискюли, лъщящи шлемове върху меднокожи теснооки лица и причудливо изрисувани нагръдници.

Никой не говореше. Изключено бе и да се прочете нещо по тези каменни изражения. Все още го болеше главата, а и му се виеше свят. Ръцете му бяха свободни, но му бяха завързали краката за седлото и кожените шнуrowe болезнено претъркваха пищялите му. На всичко отгоре го бяха разсъблекли до голо (разумна предвидливост — кой знае какво можеше да е зашито в дрехите му), а монголските одежди, които получи в замяна, му бяха комично малки. Наложил се да поразпори няколко шева, преди да се напъха в кожената куртка.

Проекторът и хронокатерът останаха на хълма. Тохтай не посмя да вземе със себе си тези могъщи оръжия. Наложил се дори да кресне няколко пъти на изплашените си войни, за да склонят да отведат странните коне на вълшебниците, които сега топуркаха отзад в компанията на няколко бременни кобили — все още оседлани и с пълно снаряжение.

Застигна ги бърз тропот на копита. Един от лъконосците, назначени да охраняват Еверард, отмести коня си встрани и мястото му бе заето от Ли Тай Цзун.

Патрулният го изгледа навъсено.

— Е, какво? — попита той.

— Боя се, че твоят приятел няма да се събуди никога вече. Постарах се поне да бъде настанен удобно.

„... завързан на платнена носилка между два коня. Ясно е, че снощи, докато са го били, е получил мозъчно сътресение. В която и да е болница на Патрула за нула време ще го вдигнат на крака. Но най-близкият отдел е в Ханбалик, а Тохтай едва ли ще ми позволи да се върна при катера и да повикам помощ. И сега Джон Сандовал трябва да умре тук, близо шестстотин и петдесет години преди да се е родил.“

Еверард се вгледа в хладните кафяви очи, заинтригувани, дори малко съчувствени, но все пак чужди. Разбираше, че всичко вече е безсмислено: всички доводи, които в неговото време биха изглеждали разумни, тук щяха да бъдат сметнати за налудничави дрънканици. И все пак, трябваше да опита.

— Не можеш ли поне да обясниш на Тохтай каква ужасна беда навлича върху себе си и своите хора?

Ли поглади раздвоената си брадичка.

— За мен, достопочтени, няма никакво съмнение, че твоят народ владее неизвестни за нас тайни. Но какво от това? Варварите (той хвърли боязлив поглед към яздещите отзад монголци, но те, изглежда, не владееха диалекта сун, на който вървеше разговорът) са покорили немалко царства, които ги превъзхождат във всичко друго, освен в изкуството на войната. Освен това вече знаем, че поизмислихте някои неща, когато ни разказвахте за враждебната империя, владееща тези земи. Защо му е на вашия цар да ни лъже, след като е толкова всемогъщ?

Еверард възрази предпазливо:

— Нашият прославен император не обича кръвопролитията. Но ако го принудите да нанесе удар...

— Моля те! — вдигна изящната си ръка Ли, сякаш прогонваше досадно насекомо. — Можеш да разказваш на Тохтай каквото ти хрумне, няма да ти се меся. А и не бих се натъжил, ако поемем към къщи — и без това съм тук по изричната заповед на императора. Но когато разговаряме на четири очи, няма смисъл да смяташ събеседника си за глупак. Не разбираш ли, странни човече, че нищо не би уплашило тези хора? Те презират смъртта, а всички други мъчения рано или късно водят до нея. Не се боят дори да бъдат осакатени — тогава просто ще си прехапят езика и ще издъхнат. Тохтай знае добре,

че ако сега обърне назад, ще се покрие с вечен позор, но продължи ли — очакват го неувяхваща слава и несметни богатства.

Еверард въздъхна. Собственото му унижително пленяване наистина се оказа повратен момент. Представлението със светкавиците едва не бе обърнало монголците в бяг. Много от тях се хвърляха с неистови вопли на земята, но след това, при залавянето им, за да прикрият малодушието си, бяха проявили изключителна жестокост. Всъщност Тохтай бе дал сигнал за нападение по-скоро от страх, отколкото от храброст — и без това само шепа войни се отзоваха на първата заповед. Тук, разбира се, бе натезал и съветът на Ли — притежаващ скептичния ум на учен човек, добре запознат с триковете на фокусниците и чудесата на пиротехниката. Той лично бе изтичал да уговори Тохтай за атаката, преди да са ги довършили ударите на светкавиците.

„Истината, мой човек, е, че ние недооценихме тези хора. Трябваше да вземем специалист, познавач на тяхната култура. Но не, сметнахме, че ни стигат и собствените познания. И сега какво? Спасителната експедиция на Патрула ще се появи неизбежно, но Джон едва ли ще изкара повече от ден-два... — Еверард погледна непроницаемото лице на война, който яздеше отляво. — Нищо чудно дотогава и на мен да ми видят сметката. Толкова са изнервени, че с удоволствие ще ми прекършат врата. А дори и някоя друга група да ни измъкне, (което не е много вероятно) как ще гледаме колегите си в очите? От оперативния агент се очаква да се справя във всяка ситуация без чужда помощ... и без да поставя под заплаха живота на други сътрудници.“

— Така че с цялата си искреност те съветвам повече да не се опитваш да ни мамиш.

— Какво? — той отново погледна Ли.

— Наистина ли не разбираш? — удиви се китаецът. — Всичките ни водачи избягаха снощи. Сега ти ще заемеш мястото им. От теб се иска да посредничиш при среща с нови племена...

Еверард кимна, а главата му отново запулсира болезнено. Косите лъчи на слънцето дразнеха неприятно възпалените му очи. Не се изненадваше от успешното придвижване на монголците през десетки разноезични области. Ако не си затормозяваш ума с граматически тънкости, само за няколко часа можеш да научиш необходимия

минимум от думи и жестове, а след това да ги практикуваш в продължение на седмици, разговаряйки с наетите водачи.

— ... но ще вземаме водачи от едно племе до друго, както правехме досега — продължаваше Ли. — Така че, ако ни поведеш в погрешна посока, бързо ще го узнаем и тогава Тохтай ще ти се покаже откъм най-нецивилизованата си страна. Но инак, ако ни служиш вярно, можеш да разчиташ на отплата. Със сигурност те чака висок пост в двора веднага щом завладеем тези земи.

Еверард потрепери. Последното предложение му прозвуча като оглушителна плесница. Предполагаше, че след всичко това Патрулът ще изпрати нова група. Нали все нещо е попречило на Тохтай да се завърне? Така ли е, наистина? Щяха ли да ги пращат тук, ако не съществуваше опасност от парадокс, от промяна на хронологичната линия? Значи все още нищо не е решено...

Хиляди дяволи! Ами ако монголската експедиция се увенчае с успех? Може би пресветлото бъдеще на Американското ханство, за което мечтаеше Сандовал, не е чак толкова нереално.

Съществуват изкривявания и дори разкъсвания в материята на пространство-времето. Хронологичните линии могат да се разтягат, или да се преплитат, в резултат на което едни събития се случват безпричинно, а други просто изчезват и биват забравяни. Така ще стане и с Менс Еверард, изгубен в миналото заедно с мъртвия Джон Сандовал, след като бе пристигнал тук от едно бъдеще, което никога не е съществувало, като агент на Патрул във времето, какъвто никога не е имало.

Залезът завари безмилостно препускащата колона в равнина, обрасла с бодливи шубраци. Тук-там се виждаха невисоки, плоски хълмчета. Зад тях оставаше дълга прашна диря, вдигана от копитата. Някои от храстите бяха разцъфнали и из въздуха се носеше примамливо благоухание — за друго и без това не ставаха.

Когато спряха Еверард помогна да положат Сандовал на земята. Очите на индианеца бяха притворени, устните му — напукани от жажда. От време на време започваше да се мята и да стене мъчително. Еверард изстиска няколко капки вода от навлажнена кърпа между зъбите на болния, но повече не можа да направи.

В поведението на монголците се долавяше видимо облекчение. Бяха надвили двамата всемогъщи вълшебници и не се опасяваха от възможно нападение, дори изглежда се досещаха за скрития смисъл на станалото. Разговаряйки оживено, те се заеха с обичайните си задължения, а след скромната вечеря развързаха кожените мехове с кумис.

Еверард остана при Сандовал. Намираха се почти в средата на лагера. Бяха им отделили двама часовои, които седяха мълчаливо от другата страна на огъня с готови за стрелба лъкове. От време на време един от тях ставаше да хвърли съчки в угасващия огън. Не след дълго разговорите наоколо утихнаха. Умората бе повалила дори тези железни хора: заспаха всички, освен съгледвачите извън лагера, но дори техните очи се затваряха. Огньовете се превърнаха в тлееща жарава, а небето бе обсипано със звезди. От прерията долетя вой на който. Еверард се надигна и нагласи завивката на своя другар — в слабото сияние на жаравата се виждаше тънък слой скреж върху тревата. Той самият също се загърна с наметалото, съжалявайки за отнетата лула.

Изпръхналата земя заскърца под нечий стъпки. Часовоите наскачаха и задърпаха стрели от колчаните. В осветения кръг се появи Тохтай — с наметало, но без шапка на голата си глава.

Войните се поклониха и отстъпиха в мрака.

Тохтай приближи и спря. Еверард го погледна и сведе очи. Известно време нойонът разглеждаше Сандовал.

— Не мисля, че твоят приятел ще доживее до следващия залез — произнесе необичайно меко предводителят.

Еверард изсумтя неопределено.

— Разполагате ли с билки и лекарства, които да му помогнат? — попита Тохтай. — В чантите ви имаше много странни неща.

— Да, има лекарства против възпаление и главобол — промърмори машинално Еверард. — Но черепът му сигурно е счупен, а тук е необходима квалифицирана намеса.

Тохтай приседна и протегна ръце към огъня.

— Жалко, че не водим лечител с нас.

— Би могъл да ни пуснеш — рече Еверард без особена надежда. — Колесницата ни остана близо до вчерашния ви лагер. С нейна помощ бързо ще се преместим там, където могат да го излекуват.

— Добре знаеш, че не мога да го направя — усмихна се Тохтай. Толкова за съжалението към умиращия. — В края на краищата, Ебурар, вие сами сте си виновни за бедите.

Прав беше и патрулният премълча.

— Не те виня — продължи Тохтай, — дори бих искал да бъдем приятели. Инак досега да съм наредил да изтръгнат от теб с мъчение всичко, което знаеш.

— Ами опитай де!

— И сигурно ще успея — трябва да си изнежен, щом носиш лекарства против болка — той оголи жълтите си зъби. — Но мисля, че ще си по-ценен като заложник. А дързостта ти ми се нрави. Дори ще ти разкрия една моя догадка. Виж какво ми хрумна: ти въобще не си от богатата южна страна. Според мен си някой странстващ шаман, каквито не се срещат често. Твоите хора са завладели южното царство, или скоро ще го завладеят, и не бихте искали да се появи нов съперник. — Тохтай се изплю в огъня. — Всичко това е като в старите предания, където накрая героят винаги побеждава магьосника. Защо и аз да не си опитам силите?

— Скоро ще узнаеш, нойоне, защо това е невъзможно.

„Дали пък наистина е невъзможно?“ — въздъхна Еверард.

— Хайде, хайде! — Тохтай го тупна по рамото. — Може пък да ми разкажеш нещичко, а? Кървава вражда не ни дели. Да станем

приятели.

Еверард посочи Сандовал.

— Жалко, наистина — кимна Тохтай, — но той се съпротивляваше на поданиците на Великия хан. Стига, Ебурар, хайде да пийнем. Ще изпратя за мях.

Патрулният се намръщи.

— Така при нас не се сключва мир.

— А-а, ти не обичаш кумис? Боя се, че нямам друго. Ние също отдавна не сме вкували вино.

— Ами моето уиски? — сети се Еверард. Студът вече проникваше през наметалото. — Ето от какво не бих се отказал сега!

— Ъ?

— Това е една наша напитка. Беше в манерка, в чантата.

— А-а... — Тохтай явно се колебаеше. — Добре. Ела, ще я вземем.

Часовоите последваха своя предводител и неговия пленник — през шубраците, покрай спящите войни, към купчината пленено снаряжение, която също се охраняваше.

Един от часовоите взе разпален клон от огъня, за да свети на Еверард. Менс неволно се напрегна, усещаше с гърба си насочените към него стрели. Стараейки се да избягва резките движения, той клекна и взе да рови в чантите. Скоро намери манерките, взе ги и се върна на предишното си място.

Тохтай седна до огъня, без да откъсва поглед от него. Еверард отля малко уиски в металната капачка и я пресуши на един дъх.

— Опитай — патрулният протегна манерката към нойона.

Изпитваше непреодолима самота. А и Тохтай не беше чак толкова лош — разбира се, по мерките на неговата епоха. Пък и когато наблизко умира приятелят ти, можеш да пийнеш дори със сатаната, стига само да намериш забрава. Монголецът подуши подозрително гърлото на манерката, погледна Еверард, поколеба се и след това я надигна.

— Уууух!

Менс едва успя да сграбчи манерката, преди съдържанието ѝ да се е изляло. Тохтай гълтеше въздух с изцъклени очи и плюеше в огъня. Един от часовоите опъна лъка, а вторият се хвърли към Еверард и го стисна за ръката. Блесна вдигнатата за удар сабя.

— Това не е отрова! — извика Менс. — Просто не е свикнал на толкова силна напитка. Вижте, ще я изпия цялата.

Тохтай махна на войните да се отдръпнат и втренчи насълзените си очи в Еверард.

— От какво я правите... — едва проговори той. — От драконова кръв ли?

— От ечемик. — На Еверард хич не му беше до лекции по алкохолна дестилация. Той гаврътна юнашка глътка. — Я по-добре си пий от вашето млекце.

Тохтай премлясна.

— Бива си го това. Здравата сгрява. — Монголецът протегна отдавна немитата си ръка. — Дай още.

Еверард се подвоуми.

— Хайде де! — изръмжа Тохтай.

Патрулният поклати глава.

— Казах ти, че тази напитка е твърде силна за теб.

— Какво? Внимавай какви ги дрънкаш, бледокожа турска отрепка...

— Добре, сам си го изпроси. Предупредих те честно, твоите хора са ми свидетели, че утре ще си болен.

Тохтай жадно надигна манерката, оригна се и му я подаде.

— Глупости! Това е, защото още не съм свикнал. Пий!

— Твоя воля. Ти командваш тук. Само, моля те, не се мери с мен. Няма да издържиш.

— Аз ли няма да издържа? Та аз в Каракорум надпих двайсет здравеняци! И не някакви китайчета, а истински, чистокръвни монголци! — Тохтай пресуши първата манерка и сграбчи втората.

Еверард отпиваше по малко. Всяка глътка му пареше на гърлото, но съзнанието му оставаше ясно — твърде голямо бе нервното напрежение. И тогава го осени неочаквана мисъл.

— Каква хладна вечер — промърмори той и протегна с невинен жест манерката към близкия часовой. — Пийнете си, момчета, стоплете се.

Тохтай вдигна глава леко опиянен.

— Ами да, бива си я отровата. Даже е твърде хубава за... — Той се опомни и преглътна края на изречението. Колкото деспотични и

жестоки да бяха военачалниците на Монголската империя, законът повеляваше да делят всичко с подчинените си.

Часовоят хвърли обиден поглед на нойона, пое манерката и я поднесе към устните си.

— Ей, по-внимателно — предупреди го Еверард. — Силничко е.

— За кого е силно, за мен ли? — напъваше се Тохтай, сетне дръпна манерката и захапа гърлото. — Я ме виж, трезвен като брадва. Тежка участ е да си монголец. Колкото и да пиеш, все не се напиваш.

— Ти какво — жалваш ли се, или се хвалиш? — подсмиваше се Еверард.

Първият часовой още дишаше тежко след запознанството си с уискито, а вторият протягаше нетърпеливо ръка. Междувременно Тохтай сръбна още няколко глътки.

— А-а-а-а-х! — изстена доволно той и ококори очи. — Хубаво! Но стига, време е да спим. Ей вие, върнете му съдинката!

— Благодаря, няма да откажа още малко — кимна Еверард. — Но на теб май ти е време да спиращ.

— К-каквоо? — изрепчи се ядно Тохтай. — Че аз... за един истински монголец това е... пфуй! — последното бе заглушено от бълбукането на манерката.

Еверард си пое дъх. Може и да се получи. Като че ли...

Тохтай, естествено, имаше богат опит в запоите. За него и хората му не бяха предизвикателство нито кумисът, нито виното, нито онази кисела бира, която те наричаха оризово вино, а японците — саке. Много добре знаеха кога трябва да спрат и да си пожелаят „лека нощ“. Причината бе в това, че с примитивните методи на дестилация, познати в тази епоха, беше невъзможно да се постигне алкохолна концентрация, по-висока от 20–24 градуса. Алкохолът в повечето напитки от тринайсети век почти не надхвърляше петпроцентното съдържание — на всичко отгоре често беше и разреден.

Нещата обаче не стояха така при шотландското уиски. Речеш ли да го гълташ като бира (или вино), чакай неприятности. Постепенно, в началото съвсем незабележимо, ще започнеш да си губиш ума, докато накрая, току-виж, се лишиш и от съзнание.

Еверард махна с ръка на часовоя:

— Ей, върни ми я! Всичко ще изпиеш! Монголецът се ухили, отпи още веднъж и подаде металното шише на своя другар. Еверард се

изправи и с привидно жалък вид взе да моли да му я върнат. В отговор часовоят го удари с копие в корема. Патрулният падна на тревата, а двамата монголци се заляха от смях.

Само Менс видя, кога уискито покоси Тохтай. Както си седеше със скръстени нозе, монголецът се претърколи назад, а очите му се затвориха. За миг една главня се разгоря и озари тъпата усмивка на лицето му.

След още няколко минути падна един от часовоите. Първо се олюля, сетне се подпря на четири крака и накрая се прекатури. Вторият се облещи в патрулния, опипвайки с ръка дръжката на сабята.

— К-кво става? — запелтечи той. — Ти к-кво ни даде? Отрова?

Еверард скочи, метна се през огъня и преди часовоят да успее да реагира, се приведе над Тохтай. Опипа пояса му, измъкна сабята и се обърна. Часовоят препускаше към него с гръмки проклетия. Не беше никак трудно да го спре с острието на сабята, но патрулният не искаше да убива беззащитен човек. Той се извъртя, удари го по китката и избди оръжието. Отново замахна и юмрукът му потъна в корема на монголеца. Онзи падна на колене, изстена мъчително, взе да повръща и накрая захърка.

Еверард побърза да се скрие в тъмнината, из която вече се носеха разтревожените гласове на другите воини. Чу се тропот на копита — един от съгледвачите бързаше да разбере какво става. Някой пъхна цял наръч сухи съчки в огъня. Еверард се просна на земята. Прокрай храста, зад който се бе притаил, притича монголец с извадена сабя. Патрулният запълзя встрани от лагера. Отзад се разнесе пронизителен вопъл, последван от цял ред звучни проклетия — някой се бе натъкнал на тялото на нойона.

Еверард скочи и хукна право към ограденото с храсталаци място, където нощем държаха конете. Изглеждаха като тъмни петна под бледото сияние на звездите. Срещу него неочаквано изскочи един от съгледвачите.

— Какво става? — извика той.

— Лагерът е нападнат! — кресна в отговор патрулният. Трябваше да спечели време, докато го доближи достатъчно. Той се приведе и монголецът можеше да различи само силуета на загърнатата в наметало фигура. Вече бяха сред конете. Чак сега съгледвачът осъзна, че нещо не е наред и замахна със сабята. Но Еверард беше отляво и без

усилия отби непохватния удар. За втори монголецът нямаше време — Менс го боцна лекичко в гърдите и това реши изхода от двубоя. Изплашеният кон подскочи на задните си крака и ездачът тупна на земята. Менс това и чакаше, пъкна крак в стремето и яхна овакантеното седло. След това плесна възбуденото животно с плоското на сабята по хълбока и го насочи към табуна. Втори конник направи опит да му пресече пътя — Еверард се приведе и ниско над главата му изсвистя стрела.

Откраднатият кон се съпротивляваше на непознатия ездач и докато го овладее, измина почти цяла минута. Монголецът би могъл да го настигне и дори да го свали, но по навик стоеше на известно разстояние и го обсипваше със стрели. Нито една от тях не попадна в целта и Еверард най-сетне потъна в мрака на нощта.

Той размота окаченото на седлото ласо, доближи един по-кротък кон от табуна и метна примката на шията му. Сетне продължи право на север, като дърпаше след себе си другия кон.

„Ако с кон те гонят, дълго ще те гонят — от немай-къде си промърмори той. — Ако не ги отклоня от следата, рано или късно ще ме стигнат.“ Доколкото си спомняше картата, някъде на северозапад имаше равнинен участък от застинала лава.

Той се огледа. Засега никой не го преследваше. Естествено, ще им е нужно известно време, докато съберат потерята. А след това...

Ослепителни мълнии прорязаха небето. Въздухът зад него потрепери от първата гръмотевица. Тресеше го, но не от среднощния хлад. Еверард дръпна юздите на коня — вече нямаше смисъл да пришпорва животно. Имаше само едно обяснение за илюминациите отзад — Менс Еверард се беше добрал безпрепятствено до хронокатера, сетне се бе върнал, тук и в този момент, да помогне на себе си.

Чиста работа, помисли си той. Вярно, за подобно нещо едва ли ще го похвалят в Патрула. Твърде голям бе рискът от затваряне на причинно-следствената верига, когато бъдещето и миналото менят местата си.

„Но този път ще ми се размине. Дори няма да ме накажат. Защото спасявам не себе си, а Джон Сандовал. Аз вече извоювах свободата си. Лесно мога да избягам от преследвачите в планината, която познавам по-добре от тях. Скокът във времето е заради моя

другар. Всъщност цялата тази задача може да се разглежда като опит на бъдещето да се върне обратно и да сътвори свое собствено минало. Ако не бяхме ние, монголците спокойно щяха да завладеят Америка, и тогава просто нямаше да съществуваме.“

Огромното черно небе бе съвсем ясно — рядко на небосвода се виждаха толкова много звезди. Над скованата от скреж земя блестеше Голямата мечка, в тишината звънко потропваха копитата. Никога досега не беше се чувствал толкова самотен.

— И какво ще правя там, в лагера? — запита се полугласно той. Отговорът дойде незабавно и се успокои.

Примирил се с новия господар, конят гълташе миля след миля. Еверард нямаше търпение да приключи час по-скоро с тази история. Сега вече това, което му предстоеше да извърши, не изглеждаше толкова отвратително, колкото предполагаше в началото.

Тохтай и Ли Тай Цзун не са се върнали у дома. Но не защото са загинали в гората или в океана. Просто една нощ от небето се спуснал зъл магьосник и изтребил със светкавици всички коне, сетне се преместил в устието на реката, сторил същото с кораба. Нито един от опитните китайски моряци не дръзнал да преплава океана на жалките салове, които впоследствие сковали. Нито един монголец не помислил да се върне у дома пеша. Сигурно точно така е станало всичко. Експедицията се разпиляла из Америка, участниците ѝ си взели за жени индианки и останали тук до края на дните си. Сред чинуки, тлинкити, нутки и потлачи, с техните кожени канута, вигвами и медни сечива, с нещавени дрехи, надменно индианско високомерие и мехове, пълни с бистра планинска вода... Разбира се, един монголски нойон и китайски учен сигурно щяха да изживеят далеч по-щастливо и пълноценно живота си другаде, отколкото по тези дивашки места.

Еверард кимна — стига за това. Далеч по-трудно му беше да се примири с истината за колегите си от Патрула, отколкото с кръвожадните амбиции на монголския предводител. В края на краищата, супермените от далечното бъдеще не се оказаха чак такива безкористни идеалисти. Те не охраняваха покоя на историята, напротив — намесваха се активно в нея и дори я подлагаха на безмилостна корекция. Човъркаха тук и там, създавайки свое собствено минало... Вече нямаше смисъл да се търси каквато и да била първоначална матрица на историческата линия. Затваряй си очите и си повтаряй, че

човечеството е можело да избере и някой по-трънлив път, но не беше изключена и другата възможност.

— Мръсна игра — въздъхна Еверард, — но какво да се прави, като е единствената в града.

Гласът му отекна необичайно надалеч в замръзналата долина. Той подвикна на коня и изнуреното животно препусна с удвоени сили право на север.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.